

§ 1. Formål

Formålet med denne kompensasjonsordningen er å motvirke karbonlekkasje fra Europa, grunnet økning i elektrisitetspriser som følge av EUs klimakvotesystem. Kompensasjonsordningen er regelstyrt og tett knyttet opp til metoden for beregning av støtte som angitt i ESAs retningslinjer for statsstøtte i forbindelse med kvotehandelssystemet etter 2020 (2020/C 317/04).

§ 2. Kompensasjonsordningens varighet

Kompensasjonsordningen gjelder for perioden 1. januar 2021 til 31. desember 2030.

§ 3. Stedlig virkeområde

Kompensasjon etter forskriften her gjelder produksjon nevnt i § 4 som foregår i riket, med unntak av Svalbard.

§ 4. Vilkår for kompensasjon

En virksomhet har rett til kompensasjon dersom den har produksjon som faller inn under en eller flere av de næringskodene (NACE-koder) som er oppført i tabellen under, og årlig elektrisitetsforbruk til denne produksjonen overstiger 10 GWh.

I tillegg må virksomheten oppfylle kravene til energikartlegging i vedlegg III og enten:

- a) implementere anbefalinger fra kartleggingsrapporten, forutsatt at tilbakebetalingstiden på investeringene ikke overstiger tre år og at kostnadene av investeringene er proporsjonale, eller
- b) sørge for at minst 30 % av deres kraftforbruk stammer fra fornybare energikilder, eller
- c) bruke minst 50 % av kompensasjonen til å investere i prosjekter som vil lede til betydelige utslippsreduksjoner hos installasjonen og godt under utslippsstandarden ("benchmarken") for tildeling av vederlagsfrie kvoter i det europeiske kvotesystemet.

Tabell 1. NACE-koder oppgitt i retningslinjene

	NACE-kode (SN 2007)	Beskrivelse
1.	14.11	Produksjon av klær og lær
2.	24.42	Produksjon av aluminium
3.	20.13	Produksjon av andre uorganiske kjemikalier
4.	24.43	Produksjon av bly, sink og tinn
5.	17.11	Produksjon av papirmasse
6.	17.12	Produksjon av papp og papir
7.	24.10	Produksjon av jern og stål, samt ferrolegeringer
8.	19.20	Produksjon av raffinerte petroleumsprodukter
9.	24.44	Produksjon av kobber
10.	24.45	Produksjon av ikke-jernholdige metaller ellers
11.	20.16.40.15	Følgende underkategori innenfor produksjon av basisplast (20.16): Polyeteralkoholer i ubearbeidde former
12.		Alle produktkategorier innenfor støping av jern (24.51)
13.		Følgende undersektorer innenfor produksjon av glassfiber (23.14)

	23.14.12.10	Matter, 'nonwovens', av glassfiber
	23.14.12.30	Tynn duk (vlies) av glassfiber
14.		Følgende undersektorer innenfor produksjon av industrielle gasser (20.11)
	20.11.11.50	Hydrogen
	20.11.12.90	Uorganiske oksygenforbindelser av ikke-metaller unntatt karbon-, silisium-, svovel-, diarsen og nitrogenoksider

Tabell 2. NACE-koder hvor Norge er i dialog med ESA om tilpasninger

	NACE-kode	Beskrivelse
15.*	20.14	Produksjon av gjødsel, nitrogenforbindelser og vekstjord
16*	20.15	Produksjon av mineralgjødsel

*) Forutsetter at Norge får gjennomslag for tilpasninger i dialogen med ESA.

§ 5. Søknad om kompensasjon

Søknad om kompensasjon må sendes til Miljødirektoratet innen 1. mars året etter støtteåret det søkes kompensasjon for.

Søknaden skal inneholde følgende opplysninger til Miljødirektoratet:

- produksjon i støtteåret,
- elektrisitetsforbruk i støtteåret,
- informasjon nødvendig for å beregne virksomhetens avkortningsfaktor i henhold til § 8,
- mottatt offentlig støtte som omfattes av § 10,
- dokumentasjon på at vilkårene i § 4 er oppfylt.

Søker skal benytte søknadsskjema fastsatt av Miljødirektoratet, og levert søknad skal inneholde alle opplysninger som kreves i henhold til dette. Opplysningene skal verifiseres av en uavhengig tredjepart.

Miljødirektoratet kan ved behov kreve ytterligere opplysninger.

§ 6. Beregning av årlig kompensasjon

For produksjon av produkter med energieffektivitetsstandard skal årlig kompensasjon beregnes ved å multiplisere CO₂-utslippsfaktor med energieffektivitetsstandard som angitt i vedlegg I, støtteårets produksjon, støtteintensitet og støtteårets EUA (European Union Allowance) forwardpris.

For produksjon av produkter og eventuelle tilleggsprosesser som ikke er dekket av energieffektivitetsstandarder gitt i vedlegg I, skal årlig kompensasjon beregnes ved å multiplisere

CO₂-utslippsfaktor med en alternativstandard på [X]¹, støtteårets elektrisitetsforbruk, støtteintensitet og støtteårets EUA (European Union Allowance) forwardpris.

For virksomheter med elektrisitetsforbruk som helt eller delvis kan dekkes av langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 eller egenkraft i henhold til § 8, beregnes årlig kompensasjon ved å multiplisere faktorene i første ledd med avkortningsfaktoren beregnet i henhold til vedlegg II.

EUA forwardprisen skal tilsvare gjennomsnittet av daglige sluttpriser i året før støtteåret på EUA forwardkontrakter med leveranse i desember i støtteåret. Prisene skal innhentes fra den børsen som har størst volum av EUA forwardkontrakter første kvartal i året før støtteåret, og omregnes til norske kroner basert på Norges Banks daglige valutakurser.

CO₂-utslippsfaktoren er 0,53 tonn CO₂ per MWh i perioden 2021-2025.

Støtteintensiteten er 0,75 i perioden 2021–2030.

§ 7. Fordeling mellom ulike produkter

Dersom virksomheten både har støtteberettiget produksjon, som definert i § 4, og ikke-støtteberettiget produksjon, eller produserer flere ulike støtteberettigede produkter, skal elektrisitetsforbruket fordeles basert på antall tonn produsert av hvert produkt.

Dersom det foreligger direkte målinger av elektrisitetsforbruk benyttet i produksjon av produkter uten energieffektivitetsstandard, skal disse legges til grunn.

§ 8. Avkortningsfaktor for beregning av kompensasjon

Produksjon som nevnt i § 4 med elektrisitetsforbruk som helt eller delvis kan dekkes av langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 og egenkraft gir ikke rett til kompensasjon. Langsiktige kontrakter videresolgt på markedsvilkår etter 1. januar 2005 og produksjon basert på elektrisitet som det etter kontrakt nevnt i første punktum betales spotpris for i støtteåret, gir likevel rett til kompensasjon.

Eierskapssituasjonen til langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 og egenkraft per 14. mai 2012, skal legges til grunn for beregning av kompensasjon. Det samme gjelder for innholdet i slike kontrakter. Første punktum gjelder likevel ikke der virksomheten kan dokumentere at eierskapssituasjonen er endret 15. mai 2012 eller senere, som følge av en beslutning tatt før 15. mai 2012 om virksomhetsoverdragelse, eiermessig omstrukturering eller salg av langsiktig kraftkontrakt inngått før 2005. I slike tilfeller skal endringen i eierskapssituasjonen som følge av beslutningen legges til grunn for beregning av kompensasjon. For kontrakter som åpner for kjøp av variable volumer, skal maksimalt årlig volum etter kontrakten legges til grunn i beregningen. Ved beregning av årlig kompensasjon i henhold til § 6, skal det gjøres fratrekk for produksjon som nevnt i første ledd. Dette skal gjøres ved bruk av en avkortningsfaktor beregnet i henhold til vedlegg II.

Årlige volumer for egenkraft, samt kraftvolumer etter myndighetsbestemte leieavtaler inngått før 2005, i støtteåret skal benyttes i beregningen. Egenkraftvolumene baseres på kraftproduksjon i støtteåret. Ved salg av egenkraft før hjemfall skal tall for midlere årsproduksjon ved kraftverket de siste fem årene før salget benyttes som grunnlag for avkortning i perioden mellom salg og hjemfall.

¹ Alternativstandard legges inn i forskriften når denne er vedtatt og tatt inn i ESAs retningslinjer.

Egenkraft er elektrisitet fra kraftverk i Norge som inngår i konsernet støttemottaker tilhører, fratrasket konsesjonskraft og eksterne salgskontrakter inngått før 2005.

§ 9. Konservativt estimat

Der data som har betydning for beregning av kompensasjon er mangelfullt dokumentert i søknaden, skal kompensasjonen beregnes basert på konservative estimer.

§ 10. Kumulasjon av offentlig støtte

Dersom det er mottatt annen offentlig støtte til dekning av kostnader som gir grunnlag for kompensasjon etter denne forskriften, kommer dette beløpet til fradrag ved beregning av årlig kompensasjon. Dette gjelder likevel bare i den utstrekning den samlede støtten overstiger det høyeste støttetaket i de aktuelle regelverkene.

Med offentlig støtte menes støtte som faller inn under EØS-avtalen artikkel 61 (1), og andre former for finansiering fra EU.

§ 11. Årlig vedtak og utbetaling av kompensasjon

Miljødirektoratet treffer vedtak om årlig kompensasjon i henhold til §§ 6-8.

Miljødirektoratet utbetaler kompensasjon innen 15. april året etter støtteåret. For ny produksjon, eller ved mangelfull søknad, kan utbetalingen for det aktuelle støtteåret skje på et senere tidspunkt.

Rett til kompensasjon for det aktuelle støtteåret faller bort hvis korrekt søknad ikke er mottatt innen 1. juni året etter støtteåret.

§ 12. Omgjøring

Vedtak etter § 11 skal omgjøres dersom det er grunnlag for krav om tilbakebetaling av utbetalt kompensasjon etter § 13.

§ 13. Tilbakebetaling

Miljødirektoratet skal kreve at den ansvarlige for virksomheten betaler tilbake utbetalt kompensasjon så langt

- a) det er gitt ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i søknad om kompensasjon slik at mottaker har fått utbetalt mer kompensasjon enn den er berettiget til i henhold til §§ 6 og 8,
- b) mottaker har mottatt for mye støtte, i strid med § 10.
- c) EFTAs overvåkingsorgan har fattet vedtak om tilbakeføring av ulovlig støtte.

Ved krav om tilbakebetaling etter første ledd skal renter beregnes fra tidspunktet for utbetaling av kompensasjonen frem til tilbakebetaling skjer. Rentesatsen er den sats EFTAs overvåkingsorgan til enhver tid fastsetter.

§ 14. Unntak

Miljødirektoratet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra bestemmelser i denne forskrift.

§ 15. Fremtidige endringer i kompensasjonsordningen

Rettigheter etter denne forskriften og vedtak gitt med hjemmel i forskriften kan endres eller innskrenkes ved senere forskrift.

§ 16. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg I. Energieffektivitetsstandarder

[Energieffektivitetsstandarder tas inn i forskriften når disse er vedtatt og tatt inn i ESAs retningslinjer. Det samme gjelder formel for beregning av energieffektivitetsstandard for produksjon med mulighet for å veksle mellom brensel og elektrisitet.]

Vedlegg II. Avkortningsfaktor

Avkortningsfaktoren beregnes som følger:

Avkortningsfaktor i støtteåret = $1 - \text{avkortningselektrisitet i støtteåret} / \text{elektrisitetsforbruk til all produksjon i støtteåret}$

Avkortningselektrisitet er summen (i MWh) av egenkraft og elektrisitet dekket av langsiktige kontrakter inngått før 2005, som definert i § 8.

Dersom avkortningselektrisiteten er større enn elektrisitetsforbruk i støtteåret skal avkortningsfaktoren settes lik null.

Der et konserns avkortningselektrisitet helt eller delvis kan dekke elektrisitetsforbruket til flere virksomheter i konsernet, skal disse virksomhetenes elektrisitetsforbruk legges til grunn ved beregningen av den enkelte virksomhets andel av avkortningselektrisiteten. Dersom virksomheten kan godtgjøre at dette gir et åpenbart urimelig resultat, kan en annen fordeling av avkortningselektrisitet legges til grunn for beregningen.

Vedlegg III. Krav til energikartlegging

1. Obligatorisk energikartlegging

Støtteberettigede virksomheter skal gjennomføre en energikartlegging senest to år etter første søknad om CO₂-kompensasjon er innsendt i henhold til forskriftens § 5, og deretter hvert fjerde år regnet fra datoen for siste innrapporterte energikartlegging.

Energikartlegging er en systematisk kartlegging av energibruken i et foretak med sikte på å få oversikt over mulige energieffektiviseringstiltak, og dette omfatter bygninger, industriprosesser, transport og andre aktiviteter. Energikartleggingen er ikke gjennomført før rapporten er oversendt til Miljødirektoratet.

2. Innholdet i energikartleggingen

Kartleggingen skal gi en beskrivelse av foretakets energibruk i Norge i foregående kalenderår, inkludert forbruksprofiler for elektrisitet. Kartleggingen skal som et minimum være oppdelt etter drift av bygninger, drift av prosesser og transportformål, og aktuelle energibærere. Områder som er særlig energikrevende skal vektlegges.

Kartleggingen skal dekke minimum 90 prosent av foretakets energibruk.

Kartleggingen skal bygge på oppdaterte, målte, sporbare data for energi- og effektbruk, så langt dette er tilgjengelig. Dersom slike data ikke er tilgjengelige, skal energibruken beregnes etter

anerkjente standarder og metoder. Dersom data fra tidligere år foreligger, skal disse brukes for å vise den historiske utviklingen.

Kartleggingen skal identifisere de viktigste energieffektiviseringstiltakene og beskrive i hvilken grad tidligere identifiserte tiltak er gjennomført. For hvert tiltak skal lønnsomheten, energi- og effektivbesparelsen beregnes. Beregningene skal der det er mulig ta hensyn til livsløpskostnader. Kartleggingen skal inkludere en vurdering av den tekniske og økonomiske muligheten for tilkobling til eksisterende eller planlagt nett for fjernvarme eller fjernkjøling.

3. Andre måter å oppfylle kravet til energikartlegging

Virksomheter anses for å oppfylle kravene til energikartlegging hvis foretaket har gyldig sertifisering i et energiledelsessystem eller miljøledelsessystem som inneholder en energikartlegging som oppfyller minimumskravene i punkt 2 i dette vedlegget. Energikartlegging av bygninger anses som gjennomført dersom bygningen har gyldig energiattest som ikke er eldre enn fire år, og som inneholder tiltaksliste med forslag til energieffektiviseringstiltak, en økonomisk vurdering av tiltakene og prioritering mellom dem.

4. Kvalifikasjonskrav til den som gjennomfører energikartleggingen

Energikartleggingen kan foretas av enhver som har ingeniørkompetanse på nivå 6.2 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring med hovedvekt på energifag, og minimum to års erfaring fra vurdering av energibruk i foretak, energiledelse eller lignende.

Andre kan utføre energikartleggingen dersom en som oppfyller kvalifikasjonskravene i første ledd gjennomgår, kvalitetssikrer og skriftlig bekrefter at energikartleggingen er utført i samsvar med kravene i denne forskriften.

5. Varighet

Kravene etter dette vedlegget gjelder fram til ny forskrift om energikartlegging for store foretak (energikartleggingsforskriften) trer i kraft. Kravet om energikartlegging etter § 4 i denne forskrift vil deretter måtte gjennomføres i tråd med energikartleggingsforskriftens bestemmelser. Kravene knyttet til frister for energikartlegging etter punkt 1 i dette vedlegget vil likevel gjelde for virksomheter omfattet av denne forskrift også etter energikartleggingsforskriften har trådt i kraft.